

התוועדות

כבוד קדושת
אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

ש"פ בלק, ט"ז תמוז, ה'תשל"ד

חלק א – יוצא-לאור לש"פ חוקת, ט" תמוז, ה'תשפ"א

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

ה' תהא שנת פלאות אראנו

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

התמים צבי מאיר שיחי

לרגל הכנסו לעול המצוות – ה' תמוז, ה'תשפ"א

ולזכות אחיו ואחיותיו

חי' מושקא ובעלה הרה"ת ר' יוסף יצחק

בניהם ובתם מנחם מענדל, דבורה לאה ושלוש דובער שיחיו פלדמן

הרה"ת ר' נחמן וזוגתו מרת חנה ובניהם מנחם מענדל ולוי שיחיו

לאה גיטל ובעלה הרה"ת ר' יוסף בנימין

ובתם חי' מושקא שיחיו ראזענבערג

אליעזר, שניאור זלמן שיחיו

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת הרב ר' ברוך וזוגתו מרת בת-שבע ראכיל

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

אבערלאנדער

ולעילוי נשמת בנם

האברך גבור חיל בצבא כ"ק אדמו"ר זי"ע

עסק במרץ גדול וזיכה הרבה יהודים ב"מבצע תפילין"

ועסק בשקידה בלימוד התורה בכל עת מצוא

התמים מנחם מענדל ז"ל

אבערלאנדער

נפטר י"ז שבט, ה'תשע"ב

ת' נ' צ' ב' ה'

הוספה

בי"ה, ה' מני"א תשי"ח
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' ישכר דוב שי

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מכ"ב תמוז, בו כותב גם ע"ד קבלת תלמידות לימי
החופש,

ויהי רצון שירבה מספרן כהנה וכהנה, ובעיקר — שיחדירו בהן אור
וחום, יראת שמים ואהבת השי"ת, באופן שתהיי הנהגתן בחיי היום יומים
מתאימה להוראת תוה"ק, ואשרי חלקם של כל העוסקים ומשתדלים בזה
להצלחה בענייניהם הפרטים ולהצלחה בענייניהם הכללים — ביסוס המוסד
שלהם העוסק בחנוך על טהרת הקדש והתפתחותו — הלוך וגדול, וכמו שהי
בימים ההם בזמן הזה, בחדש הגאולה חדש תמוז, גאולת רבנו נשיאנו, בנצחון
גלוי על כל עניינים המבלבלים, כן יהי גם עתה, שהרי גופא בתר רישא אזיל.

בברכה לבשו"ט

מ. שניאורסאהן

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (סגל, תשנ"ט).
מוה' ישכר דוב: גורעוויטש, פאריז. מנהל ביה"ס בית רבקה בצרפת. אגרות נוספות אליו
— אג"ק חכ"ו אגרת ט'תשט, ובהנסמן בהערות שם.
גופא בתר רישא אזיל: עירובין מא, א. וראה סוטה מה, ב.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ חוקת, ט' תמוז הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק מהתוועדות
ש"פ בלק, ט"ז תמוז ה'תשל"ד, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום ההילולא ג' תמוז, ה'תשפ"א (הי' תהא שנת פלאות אראנו),
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2021 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5781 • 2021

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ויה"ר שתהי' ההתעסקות בזה בכל חמשת הפרצופים שבנפש, החל מהכחות המקיפים: תענוג ורצון, ולא באופן שישאר (וישרף) ברצון, אלא שיומשך למטה בחו"ב, ולמטה יותר — בזו"נ, או בסגנון אחר: ד' אותיות שם הוי', שבהם יומשך מקוצו של יו"ד.

ועי"ז יפעלו שלימות בכל העולם שנברא באות ה' — "בהבראם"⁷⁸, כה' בראם⁷⁹, שדבר ה' יהי' ניכר בגילוי, כמ"ש⁸⁰ "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר"⁸¹.

* * *

יג. מאמר (כעין שיחה) ד"ה כי מראש צורים אראנו וגו'.

* * *

יד. הביאור בנוגע לפירוש רש"י שאינו מפרש התמיהה שבכללות הפרשה: מה היתה יראתו של בלק מלך מואב מפני בני" (שחשש מזה ש"הנה יושב ממלי", "קרובים הם להכריתני"⁸²), בה בשעה שבני" נצטוו⁸³ "אל תצר את מואב" — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חל"ח ס"ע 86 ואילך.

* * *

(* ועד שהי' צורך בנס דפי האתון וכו' — על חשש שאינו במציאות, וכשדי מענה קצר לבלעם כו'.

(78) בראשית ב, ד.
 (79) מנחות כט, ב. הובא בפרש"י עה"פ.
 (80) ישעי' מ, ה.
 (81) בא' מסיימי השיחות נאמר, שעושים מהעולם כולו מדורה גדולה שבוערת באהבת ויראת ה', ומדורה זו שורפת את כתלי הגלות כו'.
 (82) פרשתנו כב, ה ובפרש"י.
 (83) דברים ב, ט. — ורק לעתיד לבוא תהי' ארץ ישראל (לא רק ארץ שבעה עממין, אלא) "מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני" (לך לך טו, יט ובפרש"י), כולל גם עמון ומואב, כדאיתא בירושלמי (שביעית פ"ו ה"א. קידושין פ"א ה"ח).

בס"ד. שיחת ש"פ בלק, ט"ז תמוז, ה'תשל"ד.

בלתי מוגה

א. ענינו של יום השבת הוא — "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם"¹, כפי' הצ"צ² ש"ויכולו" הוא מלשון כליון וגם מלשון תענוג, היינו, שביום השבת עולים כל הענינים שהיו בששת ימי החול עד לתכלית השלימות, שזהו"ע התענוג (שהו"ע היותר נעלה בכחות הנפש), שזהו ענינו של השבת — "חמדת ימים אותו קראת"³.

ובנוגע ליום הש"ק זה, השבת שלאחרי י"ב-י"ג תמוז — עולים בו כל עניני י"ב-י"ג תמוז עד לתכלית השלימות, שהו"ע התענוג.

ב. ובהקדים הענין המיוחד שבו יום השבת חלוק מכללות התומ"צ: כללות התומ"צ ענינם להוסיף אורות באצילות⁴, והיינו, שרק הפעולה שגורמת זאת היא בעוה"ז, אבל מה שנפעל ע"יז הוא התוספת אורות באצילות, ורק לעת"ל תתגלה פעולת התומ"צ גם בעוה"ז.

[ואפילו המצוות שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז⁵ — אין הכרח שהמצוה תפעל פעולתה מיד על אתר, אלא הפירות יכולים לבוא לאחר זמן, וכפי שמצינו במצות צדקה, שעל זה אומר הקב"ה "נפשו של עני היתה מפרכסת לצאת מן הרעב, ונתת לו פרנסה והחיית אותו, חיך שאני מחזיר לך נפש תחת נפש, למחר בנך או בתך באין כו' ואזכור אני להם את המצוה שעשית עם העני ומציל אני אותם כו"⁶, והיינו, שענין זה יכול להיות (לא על אתר, אלא) גם "למחר"].

אך ענינו המיוחד של יום השבת הוא — שפועל פעולתו גם בעוה"ז, כמודגש במענה של רבי עקיבא על השאלה בנוגע ליום השבת: "ומה יום מיומים" (למה תחשב יום שבת יותר משאר ימים) — "נהר סבטיון יוכיח" (נהר אחד של אבנים, ובכל ימות השבת שוטף והולך, וביום השבת שוקט ונח)⁷, והיינו שההוכחה על ענינו של השבת היא — לא מהפעולה שנפעלת בעולם האצילות, אלא מנהר שזורק אבנים בעוה"ז הגשמי!

(1) בראשית ב, א.
 (2) ראה אוה"ת עה"פ (כרך א — מב, ב ואלך. כרך ג — תקח, א ואלך).
 (3) נוסח תפלת שבת. וראה מחזור ויטרי תפלת שבת סקי"ג. בעה"ט עה"פ שם, ב.
 וראה גם תו"מ חס"ו ע' 153. וש"נ.
 (4) ראה ע"ח של"ט דרוש יא סט"ז. תניא קו"א קנה, א. וראה גם תו"מ ח"ב ס"ע 197. וש"נ.
 (5) פאה פ"א מ"א.
 (6) תנחומא משפטים טו.
 (7) סנהדרין סה, ב (ובפרש"י).

וענין זה פועל גם באדם — כדאיתא בירושלמי⁸ שאפילו עם הארץ אינו משקר בשבת, והיינו, שאע"פ שתורת אמת אומרת שהוא "עם הארץ" שאי אפשר לסמוך עליו בנוגע לדמאי, הנה כשאומר בשבת שפירות אלו מתוקנים, ה"ה נאמן, כיון שאפילו עם הארץ אינו משקר בשבת, עם היותו עדיין עם הארץ (שהרי לא נעשה "אויס עם הארץ"...).

ועד"ז בנוגע לאכילת שבת — כפי שמביא הצ"צ בספר המצוות⁹ מה ששמע מרבינו הזקן ש"האכילה דשבת אינה כשל חול לברר בירורים .. אלא .. כמ"ש¹⁰ צדיק אוכל לשובע נפשו .. כי בשבת (שנעשית עליית חיזונויות העולמות¹¹) נפרד הטוב שבנוגע מן הרע שבנוגע .. ולכן א"צ לברור, אלא כוונת האכילה היא להעלות הטוב למעלה מעלה כו" (ולכן אכילת שבת אינה מגשמת, ואדרבה: מצוה לענגו בעונג אכילה ושתי, בשר שמן ויין ישן¹²).

וענין זה שייך גם ל"ב"י"ג תמוז — כמ"ש בעל המאסר והגאולה במכתבו¹³: "לא אותי בלבד גאל הקב"ה ב"ב תמוז כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה", היינו, שאינו רוצה להודות ש"ישראל" הוא שמו האמיתי, וטוען שזהו כינוי בלבד — גם הוא נגאל ב"ב תמוז, שזהו ע"ד פעולת יום השבת שאפילו עם הארץ אינו משקר כו'.

ג. ונוסף על האמור לעיל ששייך לשבת שלאחרי י"ב"י"ג תמוז בכל שנה, יש גם ענין מיוחד בנוגע לקביעות של השבת בשנה זו, שגם מזה יש ללמוד הוראה.

ויש לבאר תחילה העילוי המיוחד שבי"ב תמוז של שנה זו:

ובהקדים — שהגאולה די"ב תמוז [שבגללה נקרא כל חודש תמוז בפי החסידים בשם "חודש הגאולה"], אף שאינה גאולה פרטית, אלא גאולה כללית בנוגע לכלל ישראל (כנ"ל ממכתבו של בעל המאסר והגאולה) הרי היא באופן ש"אכתי עבדי אחשוורוש אנן"¹⁴, אלא שמקוים ומצפים שמגאולה זו נבוא לגאולה האמיתית והשלימה (גם מהמעמד ומצב ד"אכתי עבדי אחשוורוש אנן") ע"י משיח צדקנו.

(8) דמאי רפ"ד. רמב"ם הל' מעשר רפ"ב. ח"ז ע' עג). סה"מ תרס"ה ע' צג. ועוד.
 (9) מצות לא תבערו אש בסופה (דרמ"צ ז, א"ב).
 (10) משלי יג, כה.
 (11) ראה תניא ק"א קנז, ב (הובא באג"ק
 ח"ז ע' עג). סה"מ תרס"ה ע' צג. ועוד.
 (12) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רסרמ"ב. וש"נ.
 (13) אג"ק שלו ח"ב ע' פ ואילך. וש"נ.
 (14) מגילה יד, א. וש"נ.

שמענישים גם את הטף), ושורפים את כל העיר כו"¹⁵. ועד כדי כך חמור הדבר, שיש דעה בגמרא¹⁶ ש"עיר הנדחת לא היתה ולא עתידה להיות". ולאחרי כל זה, הנה גם אם נעשה חטא שעליו מגיע עונש הכי חמור הנ"ל, יש עצה למנוע זאת — ע"י מצות מזוזה: "כל עיר שיש בה אפילו מזוזה אחת אינה נעשית עיר הנדחת", היינו, שמזוזה אחת על אחת הדלתות (לאו דוקא הדלת הראשית) של אחד הבתים שבעיר, מצילה את כל העיר מדין עיר הנדחת!

ומכאן רואים גודל מעלת מצות מזוזה — שהרי ענין זה אינו מצד מעלת לימוד הפרשיות שנכתבו במזוזה (מצות תלמוד תורה), כי גם אם אין בכל העיר מי שידוע לקרות מה שכתוב במזוזה, נפעלת הצלת כל העיר מצד המזוזה עצמה*.

יב. וע"פ האמור שמפקחין על צרכי ציבור בשבת, שבהמשך לזה נאמר גם שפוסקין צדקה בשבת¹⁷ — הנני להודיע על ההשתתפות בהוצאות של השלוחים שמתעסקים במבצעים הנ"ל, הן אלו שנמצאים בעיר זו (שבה דר כ"ק מו"ח אדמו"ר בעשר שנותיו האחרונות בחיים חיותו בעלמא דיין), והן אלו שנוסעים למקומות רחוקים.

ואף שבדרך כלל ההשתתפות היא במספר אחד או שנים, תהי' ההשתתפות עתה במספר חמש — כנגד חמשת המבצעים, ומתאים גם להאמור לעיל בענין בית מלא ספרים, ש"ספרים" הם עשר הספירות דאצילות והבית הוא בחי' הכתר, כך, שישנם חמש פרצופים (כנגד חמשת המבצעים): כתר, חו"ב (חכמה ובינה) וזו"נ (ז"א ומלכות).

(* על השאלה מפירוש רש"י בדברי הגמרא "אפילו מזוזה אחת": "וכ"ש אחד מן החומשין, או ספר מכל הנביאים, שאזכרת השם כתובה שם", ובשו"ת הצ"צ או"ח ס"כ: "וכ"ש בהכ"נ"¹⁶ — ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:
 (בנוגע ללשון הגמרא "אפילו מזוזה אחת") באם בעניני עוה"ז הכל בדיוק — עאכור"כ בתומ"צ.

לפלא שלא תפסו העיקר: באם הפי' ד"אזכרת השם כתובה שם" כפשוטה, א"כ ל"ל לומר מזוזה, הול"ל אזכרת פסוק אה"ה, ולא ב' פרשיות כמזוזה. והחילוק פשוט — באם נמצאו כו"כ אזכרות, אין זה חלק מהעיר, משא"כ מזוזה שנעשה חלק הבית, ובמילא דהעיר.

(75) רמב"ם הל' ע"ז פ"ד ה"ו. השם לענין שנעשה חלק מהבית ובמילא גם (76) כ"ק אדמו"ר שליט"א הדגיש מ"ש חלק מהעיר (החו"ה).
 בשו"ת הצ"צ "בית הכנסת" — בהתאם (77) ראה שו"ע אדה"ז שבהערה 67. להמבואר במענה החילוק בין כתיבת הזכרת וש"נ.

אותה, כגון תפילין וסוכה ולולב ושופר. . ויש מצוה שאינה חובה אלא דומין לרשות, כגון מזוזה ומעקה, שאין אדם חייב לשכון בבית החייב מזוזה כדי שיעשה מזוזה, אלא אם רצה לשכון כל ימיו באוהל או בספינה ישב, וכן אינו חייב לבנות בית כדי לעשות מעקה.

ויש גם דרגא פחותה מזה — בית מלא ספרים, שאע"פ שאין מצוה שהבית יהי' מלא ספרים, הרי מובן, שכאשר הבית הוא מלא ספרים אזי נעשה בית קדוש, והיינו, שנוסף לכך שכאשר יש בבית ספרי קודש אזי יכולים ללמוד תורה בבית (אף שגם בלאה"כ יכולים ללמוד בביהכנ"ס וביהמ"ד), הנה עצם העובדה שהבית הוא מלא ספרים פועלת על הבית שנעשה בית קדוש.

ובפרט ע"פ המבואר בספרים⁶⁹ בענין "בית מלא ספרים", שספרים קאי על עשר ספירות דאצילות (שנקראים "ספרים"), והבית שמלא ספרים קאי על בחי' הכתר שלמעלה מכל העשר ספירות.

[ויש להעיר שענין זה קשור גם עם "טלית שכולה תכלת" — שבא ביחד עם הענין ד"בית מלא ספרים"⁷⁰ — כי, גם טלית היא מצוה שאינה חובה אלא דומה לרשות, שהרי אין אדם חייב ללבוש טלית אחת שמכסה ראשו ורובו⁷¹, אלא יכול ללבוש כמה בגדים שכל אחד מכסה רק חלק מסויים בגוף, ואעפ"כ, הרי זה קשור עם בחי' הכתר⁷²].

יא. ויש להוסיף בנוגע למצות מזוזה:

מצינו בגמרא במסכת סנהדרין⁷³ דבר פלא בנוגע לפעולה של מצות מזוזה, ש"כל עיר שיש בה אפילו מזוזה אחת אינה נעשית עיר הנדחת".

והגע עצמך:

החטא שבגללו מגיע העונש של עיר הנדחת הוא חטא הכי חמור, כיון שזהו חטא הרבים שחמור יותר מחטא היחיד, ובוה גופא — חטא ע"ז, שהוא החטא הכי חמור, כפי שפירש רש"י בפי' שלח⁷⁴ שעז"נ ו"כ תשגו ולא תעשו את כל המצוות האלה", "מצוה אחת שהיא ככל המצוות"; ולכן העונש על זה הוא עונש הכי חמור — ש"מכין את כל נפש אדם אשר בה. . טף ונשים" (אף שלא מצינו בשאר חטאים

(69) ראה אה"ת קרח ע' תרסב.
 (70) במדבר פ"ח, ג. תנחומא קרח ב.
 (71) ר"ש ר"פ קרח. ירושלמי סנהדרין פ"ה ה"א.
 (72) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח סרט"ז. וש"נ.
 (73) ע"א, א.
 (74) טו, כב.
 (72) ראה מאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ע' קמח. לקוטי לוי"צ הערות לזח"ג ריש ע' תד. ועוד.
 (73) ע"א, א.
 (74) טו, כב.

וענין זה תלוי בקיום התומ"צ — כהמענה של משיח על השאלה "לאימת אתי מר", "היום, אם בקולו תשמעו"¹⁵.

וזהו גם ענינו של י"ב תמוז — כמ"ש בעל הגאולה במכתבו¹³ ש"ראוי הוא לקובעו. . לחיזוק התורה והיהדות", שזהו תוכן הענין ד"בקולו תשמעו" שע"ז פועלים ביאת המשיח "היום".

ובענין זה יש הדגשה מיוחדת ב"ב תמוז שנה זו — שהפרק בתהלים שמתאים למספר שנותיו של בעל הגאולה שמתחילים לאמרו ב"ב תמוז שנה זו¹⁶ הוא פרק צ"ה, שבו נאמר הפסוק¹⁷ "היום אם בקולו תשמעו".

ובזה ניתוסף הדגשה מיוחדת בשבת שלאחרי י"ב תמוז (שבו עולים כל עניני י"ב תמוז עד לתכלית השלימות) — שקביעותו בשנה זו היא בערב שבעה עשר בתמוז, והרי ב"ז בתמוז מתחילים ג' השבועות שבהם מודגש העילוי דאתהפכא שיהי' לעתיד לבוא, שיהפכו ימים אלו לששון ולשמחה¹⁸.

ד. ויה"ר שהדיבור בזה יביא לידי מעשה — ככל דיבור של תורה שבכחו לפעול בנוגע למעשה — בנוגע לענין ד"היום אם בקולו תשמעו", שע"ז פועלים את הגאולה האמיתית והשלימה.

ובפרט שכבר "כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה"¹⁹, והרי תשובה היא "בשעתא חדא וברגעא חדא"²⁰, ו"הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה. . ומיד הן נגאלין"²¹ — שכל ישראל, "בנערינו ובזקנינו גוי' בכנינו ובכנותינו"²², כולל גם "אשר בשם ישראל יכונה", הולכים לקבל פני משיח צדקנו, בשמחה ובטוב לבב.

* * *

ה. דובר כמ"פ שכל דבר שמתחדש בעולם צריך לנצל אותו כדי ללמוד הוראה בעניני יהדות, וזוהי תכליתו של הדבר שנתחדש בעולם, כדי שילמדו ממנו הוראה בעניני יהדות.

והיינו, שאע"פ שלכתחילה רואים ענין זה בעולם, ויתכן שבמשך כמה שנים השתמשו בו רק עבור עניני העולם, מ"מ, תכליתו של ענין זה שילמדו ממנו הוראה בעניני יהדות, ורק בגלל ש"עולם" הוא מלשון העלם²³, רואים לכל לראש את שייכותו לעניני העולם.

(15) סנהדרין צח, סע"א.
 (16) ראה שיחת ש"פ חו"ב, י"ב תמוז
 (17) תהלים צה, ז.
 (18) ראה זכרי' ח, יט. רמב"ם הלי' תעניות בסופן.
 (19) סנהדרין צז, ב.
 (20) זח"א קכט, סע"א.
 (21) רמב"ם הלי' תשובה פ"ז ה"ה.
 (22) בא יו"ד, ט.
 (23) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

וע"ד המבואר במדרש²⁴ ש"לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא, בשביל ביהמ"ק", והרי מציאות זהה והשימוש בו היו עוד לפני הזמן של ביהמ"ק, כמ"ש בהתחלת הבריאה "וזהב הארץ היא טוב"²⁵, ואעפ"כ אומרים שתכליתו היא בשביל ביהמ"ק, ובגלל זה ישנו גם בעולם, ועוד לפני שהי' בביהמ"ק.

וכן הוא בנוגע לכל עניני העולם, כפי שאומרים לבן חמש למקרא שבריאית העולם היא "בשביל ישראל שנקראו ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית"²⁶, ולכן, כל ענין שישנו בעולם, גם אם עד עתה השתמשו בו רק עבור עניני העולם, צריך לידע שתכליתו שישתמשו בו עבור ישראל ותורה, עי"ז שילמדו ממנו הוראה בעניני יהדות.

ובזה גופא — יש אפשרות לנצל ענין בעולם לקדושה באופן ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים"²⁷, היינו, שהדבר עצמו לא נעשה ענין של קדושה ("שמים"), אלא רק משתמשים בו עבור ענין של קדושה ("לשם שמים"), וע"ד ענין האכילה לשם שמים, כדי לעבוד ה' בכח האכילה ההיא (כמבואר בתניא²⁸); ולמעלה מזה — שהדבר עצמו נעשה ענין של קדושה, כמו בנוגע לבריאית הזהב בשביל ביהמ"ק, שהזהב עצמו נעשה חלק מביהמ"ק.

ולהעיר, שגם בענין הזהב בשביל ביהמ"ק ישנו אופן שהזהב עצמו לא נעשה חלק מביהמ"ק, אלא רק משתמשים בו בשביל ביהמ"ק (כמו הענין ד"לשם שמים") — שע"י הזהב היו קונים כל הדרוש לצרכי ביהמ"ק.

וכפי שמצינו בפירוש רש"י²⁹ בנוגע לתרומת המשכן: "ג' תרומות אמורות כאן, אחת תרומת בקע לגלגלת שנעשו מהם האדנים . . ואחת תרומת המזבח בקע לגלגלת לקופות לקנות מהן קרבנות צבור. ואחת תרומת המשכן נדבת כל אחד ואחד י"ג דברים . . (ש) הוצרכו למלאכת המשכן או לבגדי כהונה" — שיש כאן ב' סוגי תרומה: ענינים שהם עצמם נעשו חלק מהמשכן, וענינים שהם עצמם לא נעשו חלק מהמשכן, אלא רק השתמשו בהם לקנות צרכי המשכן (קרבנות צבור).

וכפי שמצינו עוד לפני"ז — אצל אברהם, עליו נאמר³⁰ "ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם", "שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה כפה כל עובר ושב"³¹, ע"י עבודתו בהכנסת אורחים, ובכללות הענין ד"יצוה את

אמנם על אנשים מתי מספר, אבל אפילו נפש אחת מישראל היא "עולם מלא"⁶³, וכידוע הסיפור של בעל הגאולה⁶⁴ אודות השליחות למקום שבו הי' מעיין שחיכה אלפי שנים עד שיבוא לשם יהודי שיברך על מימיו "שהכל נהי' בדברו", וירחץ ידיו במימיו כדי להתפלל מנחה!

ויש להוסיף בנוגע למעלת ההתעסקות במקומות הרחוקים — שכאשר נמצאים בעיר גדולה שיש בה ריבוי מתעסקים, והפעולה היא בפירסום גדול כו', אזי יכול היצה"ר להתעורר ברגש של גאווה, לומר "שישו בני מעי" . . . ולטעון שכבר עשה מספיק, ועכשיו יכול כבר ללכת לישון! . . . משא"כ במקומות רחוקים, שהפעולה אינה בפירסום כ"כ, כיון שיש רק מעט אנשים, ורק קצת מהם מבינים בגודל מעלת הפעולה, אזי אין מקום לרגש של גאווה כו'.

ואשרי חלקם של כל ה"טנקיסטים", הן אלו שפועלים בעיר גדולה, והן אלו שפועלים במקומות רחוקים (שיש מעלה בכל אחד מהם, ויש צורך בשניהם), ועד"ז כל אחד מישראל שעוסק בכיבוש העולם לעשותו דירה לו ית'.

ולכן, יאמרו כולם "לחיים" (ויוציאו י"ח את אלו שלא נמצאים בד' אמות גשמיות אלו), ויה"ר שיהי' "לחיים ולברכה"⁶⁵, שהו"ע ההמשכה כו'. ובלשון הידוע בתיקון ליל שבעות⁶⁶, שכל המתעסקים בתכשיטי המטרוניתא ביחד עם המלך כו', יזכו להשתתף בשמחה הגדולה שאין למעלה הימנה, בקרוב ממש.

* * *

י. האמור לעיל מיוסד על הדין המובא בשו"ע⁶⁷ שמפקחין על צרכי ציבור בשבת, שזהו אפילו בנוגע לדברי הרשות (שלכן יש צורך להתיר לפקח עליהם, להיותם צרכי ציבור), ועאכו"כ בנוגע לעניני מצוה (שבהם אין צורך בהיתר), כבנדו"ד, שמדובר אודות חמשת המבצעים שהם עניני מצוות: תורה, תפילין, מזוזה וצדקה, ואפילו בית מלא ספרים, יש בו גם ענין של מצוה.

ובהקדמה — שיש שני סוגי מצוות, כמ"ש הרמב"ם בהל' ברכות⁶⁸: "יש מצות עשה שאדם חייב להשתדל ולרדוף עד שיעשה

(66) מזח"ג צח, א ואילך.

(67) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סש"ו ס"ה

וסי"ב. וש"נ.

(68) פי"א ה"ב.

(63) ב"ב יא, א. וש"נ.

(64) לקו"ד ח"ד תקצו, ב.

(65) ראה סה"ש תרצ"ז ע' 230 (נעתק

ב"היום יום" כט אד"א).

(28) רפ"ח.

(29) תרומה כה, ב.

(30) וירא כא, לג.

(31) סוטה יו"ד, סע"א ואילך.

(24) ב"ר פט"ז, ב. שמו"ר רפ"ה.

(25) בראשית ב, יב.

(26) פרש"י ורמב"ן ר"פ בראשית. ובכ"מ.

(27) אבות פ"ב מי"ב.

כו' (כמדובר לעיל⁵⁶ אודות תוכן הניגון "גם באש לא נשרף"), אלא לפעול בעולם למטה בפועל ממש.

ויש לומר, שזהו גם הפירוש ד"חמרא אפי" בתקופת תמוז קיריא ליי"ט⁵⁷ למעלותא — ש"חמרא" היינו "חמור גרם", "חמור בעל עצמות סובל עול תורה כחמור חזק שמטעינין אותו משא כבד"⁵⁸ (שמתקן את הענין ד"חמור שונאך"⁵⁹), שזהו"ע הקבלת עול, שמצד זה אינו נשרף מתוקף הרצוא של ה"שמש הוי", אלא "קיריא ליי", ולכן עובד עבודתו בעולם למטה בפועל ממש.

ומזה מובן גם בנוגע להאמור לעיל אודות ענין ה"טנק", שעל ידו פועלים ה"טנקיסטים" את כיבוש העולם מבלי להתפעל מחריץ או תל כו' (כנ"ל בארוכה) — שיש בזה ענין עיקרי שבו צ"ל "זהיר טפיי".

ט. ובהקדם מ"ש בספר חסידים⁶⁰ אודות ה"מסכתות... שבני אדם אין רגילים בהם" (ללמדם) ש"הם דוגמת מת מצוה" שאין לו קוברין [זהו אמנם לשון חריף, אבל כך כתוב שם], ולכן צריך להשתדל יותר בלימודם כו'. וכשם שהדברים אמורים בנוגע ללימוד התורה, כן הוא גם בנוגע לקיום המצוות (ש"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"⁶¹), שכאשר רואים חלישות בענין מסויים שהוא בבחי' "מת מצוה", אזי צריך להשתדל יותר לעסוק בענין זה.

ובנוגע לעניננו:

יש "טנקיסטים" שפועלים בעיר גדולה — גדולה בכמות ובאיכות, שיש בה ריבוי אנשים שמתעסקים בזה, ומתוך "שטורעם" (אם כי "בדרכי נועם"), וגם פועלים על ריבוי אנשים, שיש בזה העילוי ד"ברוב עם הדרת מלך"⁶² וכו'; ולעומת זאת, יש "טנקיסטים" שנשלחו למקומות רחוקים — רחוקים בגשמיות וברוחניות, ששם אין ריבוי מתעסקים, וגם הפעולה היא על אנשים מתי מספר.

ולכן, הנה נוסף על גודל המעלה של אלו שעוסקים בעיר גדולה, עם כל ט"ו המעלות שנימנו ב"אמת ויציב", יש לעורר אודות הצורך להשתדל באופן ד"זהיר טפיי" בנוגע להתעסקות במקומות הרחוקים, שבהם פועלים

(56) שיחת י"ב תמוז סמ"ז ואילך (לעיל ע' 59) משפטים כג, ה.

(60) סרס"א.

(61) קידושין מ, ב. וש"ג.

(62) משלי יד, כח.

(58) ויחי מט, יד ובפרש"י.

בניו ואת ביתו אחריו גוי' לעשות צדקה ומשפט"³², ובשביל זה השתמש בריבוי הכסף והזהב שהי' לו (כמ"ש³³ "ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובוזה"), שלא נעשה ענין של קדושה, אלא רק השתמשו בו לצורך עניני קדושה; ובוזה גדלה מעלת המשכן וביהמ"ק, שהזהב עצמו נעשה ענין של קדושה — חלק מהמשכן וביהמ"ק.

ו. וענין זה בא בהמשך להמדובר לעיל³⁴ אודות המציאות של "טנק" שנתחדשה בעולם:

ובהקדמה — שאע"פ שבמשך כו"כ שנים השתמשו ב"טנק" רק עבור עניני העולם, ולא בנוגע לעניני קדושה, הרי ע"פ האמור לעיל, מובן, שהתכלית שבזה היא — שסוכ"ס ישתמשו בזה לעניני קדושה ויהדות (כמו לימוד הוראה בעבודת ה'), ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז, כדי לתקן את העובדה שעד עכשיו, במשך כו"כ שנים, לא ניצלו ענין זה לעבודת ה'. ובכן:

ענינו של טנק — שלא נשאר במקומו כדי להגן בלבד, אלא הוא יוצא ונוסע ממקומו לערוך מלחמת תנופה ולכבוש שטח נוסף, ועד לשטח שנמצא במקום רחוק.

והמעלה המיוחדת שבו — שביכלתו לנסוע גם בדרך לא סלולה, כמו במדבר, שאי אפשר להגיע לשם ע"י כלי רכב רגיל שנוסע על גלגלים, כיון שגלגלי הרכב טובעים בחול המדבר, ואילו "טנק" יכול לנסוע גם במדבר, ולכבוש אותו — לפעול שם הענין ד"ישושום מדבר וציי"³⁵. ועוד זאת, שנסיעתו היא באופן שלא מפריע לו אם יש באמצע הדרך חריץ ובור או תל, כיון שמדלג על זה ומגיע לעבר השני, וכן אם יש מחיצה של ברזל שמפסקת, הנה הכובד של ה"טנק" מפיל את המחיצה, וממשיך בדרכו כו'.

וזהו גם ענינו של "טנק" ברוחניות — לפעול כיבוש העולם, והיינו, שגם במקום רחוק שבו נמצאים ענינים שהם היפך הקדושה, יש לפעול שם הענין ד"סור מרע", ויתירה מזה, באופן של אתהפכא — "עשה טוב" מהרע עצמו, ועד שכובשים את כל העולם שיהי' תחת מלכותו של מלך מלכי המלכים הקב"ה; תחילה באופן של ממשלה, כמ"ש³⁶

(32) שם יח, יט.

(33) לך לך יג, ב.

(34) שיחת י"ב תמוז סמ"ג ואילך (לעיל 36) תהלים קג, יט.

ע' ואילך).

(35) ישע"י לה, א. וראה במדב"ר פ"א, ב.

לקו"ת במדבר ד, ב.

"ומלכותו בכל משלה", שממשלה היא בעל כרחו, ואח"כ גם באופן ש"מלכותו ברצון קבלו עליהם"³⁷, והיינו, שממשיכים ומגלים אלקות בכל העולם, שיהי' ניכר ש"לית אתר פנוי מיני"³⁸ (כלשון הזהר³⁸), "אפילו סנה"³⁹, שיח של קוצים שאינו עושה פירות — גם שם מגלים אלקות.

וענין זה נעשה באופן ששום דבר לא עומד בדרכו להפריע בעבודתו, לא חריץ ולא תל כו', שיש לבאר ענינם בעבודת ה',

— ובהקדם דברי הגמרא⁴⁰ "משל דאחשורוש והמן למה הדבר דומה, לשני בני אדם לאחד הי' לו תל בתוך שדהו ולאחד הי' לו חריץ בתוך שדהו וכו'", וכיון שבנ"י נחשבו אצלם ל"תל" ו"חריץ", הנה "כל הפוסל במומו פוסל"⁴¹, שישנם הענינים ד"תל" ו"חריץ" גם בלעו"ז —

שהם ב' הדרכים של היצה"ר להפריע בעבודת ה': "תל" — שמורה על גאווה והתנשאות דלעו"ז, ו"חריץ" — שמורה על שפלות דלעו"ז, כאסקופה הנדרסת⁴², שלכן טוען שאין בכחו לפעול מאומה בעניני תומ"צ. ועל זה הוא הלימוד מ"טנק", שאינו מתפעל לא מ"תל" ולא מ"חריץ", ופועל פעולתו בנוגע לשניהם, הן בנוגע לגאווה והן בנוגע לשפלות.

ז. ובענין זה נתבאר⁴³ גם הרמז בר"ת של "טנק" בנוגע לסדר העבודה עם הזולת — טהרות נזיקין קדשים (וכאמור לעיל, שגם מי שאומר ענין שלא הובא בספרים, אם יכול לבוא מזה חיזוק ביראת שמים — תבוא עליו ברכה):

לכל לראש צ"ל הענין ד"טהרות" — לטהר את עצמו עכ"פ לגבי הזולת [שהרי אי אפשר להמתין עד שיטהר את עצמו לגמרי ויגיע לדרגה ד"נשמה שנתת בי טהורה היא"⁴⁴, דכיון שצריך להביא את המשיח בהקדם הכי גדול, אין זמן להמתין... אלא המדובר אודות הטהרה הנדרשת להתעסקות עם הזולת גופא], שירגיש שאין לו פניות בדבר שבגללם מתעסק עמו, אלא כל כוונתו היא לקרבו לקדושה.

ואז יכול לפעול אצלו שלילת הענין ד"נזיקין" — שזהו כללות הענין ד"סור מרע",

(37) נוסח תפלת ערבית. וראה ראב"ע חנה"ה ע' 385. וש"נ. וישב לו, ה. ועוד. לקו"ת דרושי ר"ה נו, סע"ב ואילך. ובכ"מ. (38) תקו"ז תנ"ז (צא, סע"ב). ת"ע (קכב, ב). הובא בתניא שעהי"ה"א פ"ז. (39) שמור"ר פ"ב, ה. (40) נוסח ברכת "אלקי נשמה" (ברכות ס, 40) מגילה יד, רע"א. וראה גם תו"מ (ב).

ועד שפועל אצלו הענין ד"קדשים" — שזהו כללות הענין ד"עשה טוב", כמ"ש⁴⁵ "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שזוהי כללות העבודה "לעשות לו ית' דירה בתחתונים"⁴⁶, כמו בתחילת הבריאה (ש"עולם על מילואו נברא"⁴⁷), ש"עיקר שכינה בתחתונים היתה"⁴⁸, כפי שבעל הגאולה מקשר את הדברים במאמר ההילולא⁴⁹.

וכאמור, שפועלים גילוי אלקות בכל העולם, כך, שבכל מקום ופינה בעולם יהי' ניכר בגלוי ש"לית אתר פנוי מיני"⁵⁰.

* * *

ח. בהמשך להמדובר לעיל אודות הפעולה בעולם — יש להוסיף בפרטיות יותר ביחס גם לחילוקי הדרגות שיש בעולם.

ובהקדמה — שחילוקי הדרגות שבעולם נשתלשו מחילוקי הדרגות בקדושה. ולדוגמא — חילוקי הדרגות שבמצוות, שאע"פ שכל אחד מישראל צריך לקיים כל רמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת, מ"מ, יש לכל אחד מצוה מיוחדת שבה הוא "זהיר טפיי"⁵¹, כיון שזוהי המצוה העיקרית שהיא ה"שער" שדרכו עולים מלמטה למעלה כל עניני עבודתו בקיום התומ"צ, ועי"ז נמשכים גם כל ההמשכות מלמעלה למטה כו"⁵².

ונוסף על החילוק הנ"ל שהוא לפי ש"אין כל הנפשות או הרוחות והנשמות שוות כו"⁵³ — ישנו גם החילוק מצד הזמן, כמו החילוק בין הזמן שביהמ"ק הי' קיים לזמן הזה, וכן ישנו החילוק מצד המקום, ובלשון בעל הגאולה במכתבו⁵⁴ אודות "חיזוק התורה והיהדות בכל אתר ואתר לפי ענינו", היינו, שבכל זמן ובכל מקום ישנו הענין המיוחד שבו צ"ל "זהיר טפיי".

ולדוגמא (בענין הזמן) — בנוגע לתקופת תמוז, שענינה המיוחד ("זהיר טפיי") שבה מאיר "שמש הוי"⁵⁴ בגבורתו⁵⁵, שהו"ע תוקף הרצוא לאלקות, ולכן יש צורך בזהירות מיוחדת שלא להשרף באש של הרצוא

(45) תרומה כה, ח. (51) שבת קיח, ב. וראה תניא אגה"ק (46) ראה תנחומא בחוקתי ג. נשא טז. סוס"ז. (52) ראה סה"ש תרצ"א ע' 264 ואילך. ובכ"מ. וש"נ. (47) ראה ב"ר פי"ב, ו. פי"ג, ג. פי"ד, ז. (53) אגה"ק שם. (48) ראה שם פי"ט, ז. שהש"ר רפ"ה. (54) ראה לקו"ש ח"ח ע' 310. וש"נ. (49) סה"מ תשי" ע' 111 ואילך. (55) ע"פ לשון הכתוב — ס' שופטים ה, (50) חסר הסיום (המור"ז). לא.